

Veertig jaar huisarts over de volle breedte van het vak

Aloys Giesen en Ingrid Corten kregen bij hun afscheid als huisartsen de versierselen opgespeld die horen bij de Orde van de Ridder van Oranje-Nassau. Hij legde de basis voor gezondheidscentrum De Steegakker in Dodewaard, zij was naast huisarts ook specialist ouderengeneeskunde voordat zij zich in 2000 bij de praktijk voegde. De overdracht? Geen probleem. Een kwestie van de tijd nemen voor goede gesprekken over de gewenste toekomst.

TEKST: FRANK VAN WIJCK FOTO'S: ALOYS GIESEN

De spreekwoordelijke dorpsdokter? Ja, in die typering herkent Aloys zich zeker. “Ik heb het vak ook gekozen omdat ik een mensenmens ben”, zegt hij. “Heel de mens zien in zijn context, dat vind ik zo’n mooi geheel, zo’n puzzel die je samen legt. Dat bouw je in veertig jaar praktijk enorm uit. Ik heb gelukkig ook altijd een goed geheugen gehad voor wie ik voor mij had. Soms kwamen mensen ook voor andere dan strikt medische problemen. Deze populatie kijkt vaak even de kat uit de boom, en als ze merkten dat ik ze serieus nam, voelden ze zich veilig genoeg om hun verhaal te vertellen. Tijdens mijn huisartsenopleiding in Nijmegen was er door de grote inbreng van gedragswetenschappers veel aandacht voor de psychosomatische kant van het werk. Dat sprak mij aan: de communicatie als basis voor het consult, waarbij vooral bij vage klachten de uitdaging centraal staat helder te krijgen waarvoor iemand écht komt. Dan kom je uit bij de diepere lagen, en vaak bij een psychosociale hulpvraag. Mijn spreekuur liep vaak uit zoals je begrijpt. Maar toch heb ik ook als opleider altijd gezegd: neem de tijd die nodig is. Dat bepaalt een belangrijk deel van je werkplezier.”

Was hij ook een huisarts uit het rijtje ‘de dokter, de notaris en de dominee’? “Nee dat niet, en dat heeft te maken met de cultuur van deze dorpsgemeenschap”, zegt hij. Dit heeft zijn wortels in het verleden. De vorige generaties werkten veelal als knechten in de agrarische sector en bij de steenfabrieken langs de Waal. Dit maakte dat autoriteit niet zo gewaardeerd werd. In die setting kwam ik hier in 1982.”

De schoonheid van geboorte

In eerste instantie ging het om een tijdelijke plek. “Het ging om een praktijk waar het vak in de volle breedte werd beoefend en dat paste bij me”, vertelt Aloys. “In mijn anios-tijd heb ik de ruimte genomen om naast het huisartswerk me ook te verdiepen in psychiatrie, verloskunde en chirurgie. En hoewel het aanvankelijk slechts om een

tijdelijke baan ging, gaf mijn toenmalige collega het advies om te associëren, omdat dit in termen van vergoeding door de ziekenfondsen de beste optie was. Met de extra taken die ik erbij deed, bouwde ik al snel een goed contact op met de patiëntenpopulatie. Je maakt veel mee met mensen, je gaat je emotioneel binden. Het feit dat ik door veelvuldige ANW-diensten in grote continuïteit persoonlijke zorg leverde, speelde daar eveneens een rol in.”

Tijdelijk werd permanent: Giesen bleef. Zijn vrouw was vanaf 1985 waarnemend verloskundig actieve huisarts in de regio en aanvankelijk werkzaam als verpleeghuisarts. Zij werd in 2000 associé in de praktijk. “Mijn belangstelling voor een dorpspraktijk heeft diepe wortels”, vertelt hij. “Ik kom van een boerderij, de een na jongste uit een gezin van de tien kinderen en we werden allemaal bij het bedrijf betrokken. Dan krijg je mee hoe een geboorte gaat en hoe prachtig dat is. We zijn ook alle tien thuis geboren, onze vaste vertrouwde huisarts kende ons gezin, onze context.”

Bijna was hij geen huisarts geworden maar dierenarts. “Ik was te laat met de inschrijving voor diergeneeskunde”, zegt hij. “Achteraf denk ik dat het zo heeft moeten zijn. Mijn tweede keus na huisarts was trouwens gynaecoloog.”

Indrukwekkende ervaringen

De eerste bevalling die Giesen als huisarts begeleidde was een traumatische ervaring. Hij vertelt: “De vliezen braken en ik zag meconium-houdend vruchtwater. Er was geen hartslag meer, dus ik ging met de vrouw mee naar het ziekenhuis voor de bevalling van haar al overleden kindje. Vreselijk voor die ouders en het is ook mij altijd bijgebleven. Ook moedersterfte heb ik meegemaakt, die ervaringen vergeet je nooit.”

Heel bijzonder was de bevalling die hij begeleidde in een ANW-dienst net voor zijn definitieve vestiging als huisarts in Dodewaard. Hij vertelt verder: “Oudjaarsavond 1982 eerste huisbezoek om 23.00 uur, de vrouw had zes >>

of zeven centimeter ontsluiting en nog staande vliezen. Ik liet de kraamzuster komen en zei: 'Tot volgend jaar'. Direct na middernacht kon ik terug: weeën om de twee of drie minuten en volledige ontsluiting. Om 00.50 uur wordt een zoon geboren, maar ik voelde dat de baarmoeder nog hoog stond. De natuur had het echtpaar verrast. En mij ook, bij nummer twee bleek sprake van een volledige stuitligging. Maar alles liep goed af en een half uur na de zoon volgde de dochter." Geboortezorg bleef 28 jaar, tot medio 2010, een onderdeel van zijn werk.

Stap voor de toekomst

In 2003 werden Aloys en zijn vrouw Ingrid benaderd met de vraag of ze belangstelling hadden om te participeren in een voorgenomen woonzorgcentrum. "We waren eraan toe", zegt hij, "een prachtige kans voor ons beiden en voor de toekomst van het dorp heel belangrijk: alle disciplines bij elkaar. Voor goede structurele samenwerking moet je met elkaar door één bocht kunnen, werken vanuit eenzelfde missie en visie en fysiek in een centrum zitten, was mijn overtuiging."

In 2007 was het centrum een feit. Hiermee konden ook logopedie, diëtiste, maatschappelijk werk, psycholoog

jeugd en volwassenen, fysiotherapie, Caesartherapie en wijkverpleegkunde er onderdak vinden. In mei 2022 trekt ook de apotheek erbij in. "Alleen de verloskundigen zijn er niet", zegt Giesen. "Zij willen vanuit een centrale locatie in de Neder-Betuwe blijven werken en dat is niet in ons dorp. Zowel de betrokken professionals als de patiënten vinden het opgebouwde multidisciplinair samenwerkingsverband waardevol. Deze setting is toekomstbestendig en is een mooie basis voor verdere vernieuwing in het werk."

Drie jonge huisartsen

Voor de praktijkoverdracht heeft het huisartsenechtpaar ruim de tijd genomen. "We wilden drie mensen vinden die hier echt passen en dat is gelukt", zegt Giesen. "Het feit dat wij altijd actief zijn geweest als huisartsen-opleiders heeft ons hierin erg geholpen. Het geeft je de ruimte om het gesprek aan te gaan over hoe iemand zijn toekomst ziet. 'Een praktijk als deze', zeiden deze jonge huisartsen."

Als opleider heeft Giesen naar de jonge collega's altijd benadrukt dat het belangrijk is open te staan voor innovatie in het vak. "Denk aan echografie bijvoorbeeld, waarmee ik in 2006 begonnen ben", zegt hij, "of denk aan mijn vrouw, die ook kaderhuisarts ouderenzorg is en reisadviesering deed. Dan kun je de toekomst van het vak laten zien aan de jonge mensen die na je komen. We leveren allemaal de basis generalistische zorg, maar het is waardevol daarnaast ruimte te maken voor een onderdeel dat je extra aanspreekt. Bied als samenwerkende huisartsen een mooi breed aanbod van zorg, dan maakt je dit vak voor jezelf het meest interessant. De mensen waarderen dit omdat ze bij hun huisarts voor zoveel dingen terecht kunnen." <<

TAAK VOOR PUBLIEKE GEZONDHEID

De *Volkscrant* interviewde Giesen in 2013 over vaccinatie tegen mazelen. Zijn stelling was: dat moet de overheid verplicht stellen. Was dit ook zijn standpunt in de coronadiscussie? "Toen het vaccin er was dacht ik: ik vaccineer niet alleen voor mezelf maar ook voor de bescherming van anderen", zegt hij. "Vaccinatie is geen nieuwe uitvinding en heeft ons veel gebracht. We zijn er als artsen om kwetsbare mensen te helpen, dus ik had moeite met de keuze van mensen om zich niet te laten vaccineren. Als overheid mag je daarin ook wel iets opleggen. Je hebt een taak voor publieke gezondheid en voor het opkomen voor de kwetsbare mensen. Daarmee bedoel ik ook de allerjongsten, vanaf de geboorte tot de leeftijd dat zij zelf kunnen meebeslissen."